

mogom, bi tako podržavljenje po mojem mnenji ne imelo prav nikacega pomena, dokler se ob enem ne podržajo tudi premogovniki, kajti sicer bi pri veletrštvu država sama — če bi ne hotela prodajati v svojo škodo — morala se držati cen, po katerih bi od rudniških lastnikov premog dobivala.

Kmetijstvo.

Pletarska vrba in njena vzgoja.

Lani in letos se je cena vrbovega protja visoko povzdignila (za 40 %). in to vsled izvažanja sadja, ker so se vse zaloge sadnih košaric izpraznile. Ako bo letos zopet za sadje rodovitno leto, bo povpraševanje po protji za koške še večje, in zato naj se, kdor ima za protnik pripraven prostor, poprime protjarstva.

Za napravo protnika sposobna je kamenita, peščena zemlja, posebno močvirnati bregovi ribnikov in potokov, nerodovitne vodne struge, polje, nesposobno za obdelovanje, katero večkrat voda zataplja itd. Protje kljubuje vsem neugodam vremenskim (tudi po toči se rane zace-lijo), vzdrži se dalje časa pod vodo, prenese tudi mraz in sušo.

Protnik enkrat napravljen vzdrži mnogo let (10 do 15) in ne zahteva dosti stroškov in oskrbovanja. Skrbeti je le, da ga za časa rasti živina ne objeda, da ga plevel zlasti slak, ne zatare in da se vsaj enkrat na spomlad okoplje. Protje da že prvo leto majhen pridelek, a ne sme se preje rezati nego začetkom vinotoka in to blizu zemlje.

Protje se more saditi tudi na zimo in če ni zmrznjeno celo po zimi — da se prihrani spomladanski čas — glavni čas za to opravilo je pa vendar le spomlad do polovice malega travna. Ako hranimo sadike na prostem, ne smejo biti na vetru in brez vlažnega peska, sicer hitro zasahnejo, če pa jih hranimo v kleti, le-ta ne sme biti pretopla.

Zato je najbolje, saditi protja od srede svečana do srede malega travna. Pravilo pri tem bodi: Ne saditi protja preveč na redko, sicer brzo požene vmes trava; če pa je protje gosto, zraste mnogo višje in naraste za toliko, kolikor ga le moreta zemlja in zrak prehraniti; plevel in drugi nebodigatreba se zamori in pogine. Najbolje je saditi sadike po 35 cm dolge, na debelosti ni nič ležeče; tu namreč odločuje popkovje in ne les.

Ako je zemlja rahla — bodisi razorana ali razpokana in uravnana — se zamorejo sadike v zemljo kar vtikati, najbolje v vrste, 40 cm oddaljene druga od druge, posamezne sadike pa naj bodo oddaljene med seboj 10 do 15 cm; vtikajo se pa šibice tako, da leže po strani v smeri vodnega toka, da se ne more v slučaju preplavljenja trava in slama nabirati na njih, puste pa se jim 2 do 3 očesca od dna zemlje. Ako se zemlja ne more zorati ali prekopati, naj se izkopljejo mali jarčki, v ka-

tere se polagajo mladike, zasipajo se z zemljo in dobro poteptajo. Paziti pa je pri sajenju, da ne obrnemo sadik s popki navzdol.

Protja za košarice je več vrst; za nasajo se priporočajo posebno sledeče preskušene in rodovitne vrste:

1. Vrba uralska, z belim lesom, kadar usahne je skorja zeleno-oljčne barve.

2. Vrba mandljevka z rumenim ličjem in lesom ter zemljeve barve.

3. Vrba zelenka, z zelenkasto skorjo, bolj ali manj na sivo cikajočo; les je lepo rožnato nadahnen.

4. Konopljenka z rumeno skorjo in mehkim, blede rožnatim lesom. Ta vrsta je zavoljo mehke skorje in lesa najbolj izpostavljena raznemu mrčesu.

5. Vrba kaspiška ima skorjo temnorudečo do češljevo-modro; ako se pusti stati drugo leto, pokrije se skorja z belo slano, in pretje se zdi, kakor bi bilo z apnom pobeljeno. Ta vrsta da, kar se tiče množine sicer najmanjši pridelek, a protje zraste silno krepko in visoko ter se rabi za razne potrebe. V pesku raste močnejše, pa biti mora gosto sajena. Sadi se zlasti zavoljo protja, s katerim se zaljšajo razni pletarski izdelki.

Poučni in zabavni del.

Godec Janko.

(Spisal Sienkiewicz. Poslovenil Janez R.).

(Konec)

Toda ta težnja mu je donesla slab sad.

Sluga v bližnjem gradu je imel gosli. Sviral je včasih v mraku, da bi se omilil svoji izvoljenki. Janko se je splazil večkrat skozi trtovje celo do vrat slugine sobe, da bi se nagledal gosli. Visele so na zidu, baš nasproti vrat. Deček se je zagledal vanje z vso dušo, kajti njemu so bile nedosežna, najdražja stvar na svetu, nevreden se je dotakniti. Polastila se ga je neugasljiva želja, da bi se smel gosli dotakniti le z jednim prstom, ako pa že to ne, da bi smel vsaj opazovati v njih bližini. Ubugo malo srčice je vedno vzdrhtelo pri takih mislih.

Nekega večera pa je bila slugina soba prazna. Gospoda je odpotovala že zdavnaj v inozemstvo, grad je bil prazen, a sluga je sedel na drugi strani pri svoji hišini. Janko, skrit v trtovju, je gledal že dolgo časa skozi na stežaj odprta vrata, na cilj vsih svojih teženj. Bila je ravno polna luna in njena svetloba je dohajala skozi okno v sobo, kjer je na nasprotni steni tvorila svetel čveterokot. Ta čveterokot se je pomikal počasi proti goslam in konečno jih je zazrl Janko v polni svetlobi. Zdelo se mu je, da odseva od njih nekak srebrni sijaj, prav nič jednak luninemu svitu, — da, komaj je zrl vanje. Videl je natanjko nrezane stranice, strune, zapognjen vrat. Vretenca pa so se svetila kot kresnice, a lok kot srebrna palčica.